

Vzdělávací obor:

Tělesná výchova

Očekávaný výsledek učení:

CZB-TEV-002-ZV9-009

Naplníuje při pohybových činnostech některé olympijské myšlenky – čestné soupeření, respekt k odlišnostem, podpora znevýhodněných osob, ochrana přírody, uplatňování práv a povinností vyplývajících z různých rolí.

Popis úrovně Splněno

- Jedná v duchu fair play.
- Respektuje pohybové dovednosti, předpoklady a zájmy ostatních.
- Zhodnotí své jednání i jednání dalších účastníků při utkání, soutěži, společné činnosti.
- Uvede, jaký vliv může mít eticky nevhodné a vhodné jednání na jiné sportovce.
- Podporuje znevýhodněné osoby.

Olympijský fotbal

Autor materiálu: PhDr. Jakub Forýtek

Anotace

Žáci dokážou při fotbalové hře **naplňovat olympijské myšlenky** čestného soupeření a respektu k odlišnostem. Budou schopni **podporovat spolužáky** s různými dovednostmi, aktivně přispívat k **pozitivní a inkluzivní atmosféře** na hřišti a **překonávat osobní i týmové výzvy** s důrazem na fair play a vzájemnou pomoc.

Zadání pro žáky

Budeme hrát tak, jak by se hrálo na olympiádě – s **respektem k soupeři, s čestným soupeřením**, a hlavně – budeme si v týmu **navzájem pomáhat!** Budeme hrát tak, abychom ukázali, že sport je hlavně o radosti z pohybu a společném zážitku, ne jen o výhře.

Vaším úkolem je odehrát fotbalový zápas, ale zároveň dbát na tyto olympijské myšlenky:

1. Čestné soupeření:

- **Hrajte fér!** Žádné fauly, žádné úmyslné podrazy, žádné strkání.
- **Přiznejte se k chybě!** Pokud uděláte faul, který rozhodčí nevidí, přiznejte se.
- **Respektujte pravidla.**

2. Respekt k odlišnostem:

- **Všichni hrají!** V týmu i u soupeře jsou žáci s různými dovednostmi. Chovejte se ke všem s respektem, ať už jim jde fotbal skvěle, nebo se teprve učí.

- **Žádné posměšky** ani nadávky za chyby. Každý se učí a každý dělá chyby.
- 3. **Podpora znevýhodněných osob:**
 - Pokud vidíte, že se někdo trápí nebo mu něco nejde, **pomozte mu!**
 - **Příklad pomoci:**
 - Přihrajte mu míč do volného prostoru.
 - Povzbudte ho, když se mu něco nepovede.
 - Zeptejte se ho, jestli je v pořádku, když upadne.
 - **Mluvte pozitivně** se spoluhráči i se soupeři.
- 4. **Zápas a reflexe:**
 - Odehrajte zápas. Učitel (a vybraní „**fair play pozorovatelé**“) bude sledovat nejen pravidla hry, ale hlavně to, jak naplňujeme olympijské myšlenky.
 - Po zápase si sedneme a popovídáme si:
 - Jak jsme dnes naplňovali olympijské myšlenky? Které příklady jste viděli?
 - Jak se cítíte, když hrajete s respektem a pomáháte si?
 - Proč je důležité hrát fair play i mimo sport?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK osobnostní a sociální Empatie a porozumění druhým KOS-EMP-000-ZV9-001	<i>Vyrovňuje se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.</i>	- uvědomuji si, že jsem pro žáky aktivním vzorem etického chování a empatie - ve výuce v rámci různých témat věnuji pozornost otázkám etiky a mezilidských vztahů a provázím žáky diskusí o situacích, které vyžadují empatii a respekt - navozuji praktické situace, ve kterých se žáci mohou naučit empatii a hledání kompromisů (např. domluvy na třídních výjezdech, pravidlech, dělení práce ve skupině) - podporuji vzájemnou pomoc mezi žáky (ve výuce, ale i při překonávání osobních výzev) - oceňuji žáky za ohleduplné chování a projevy empatie
KK k podnikavosti a pracovní Spolupráce a týmová práce KPP-TYM-000-ZV9-001	<i>Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.</i>	- zadávám pravidelně náměty projektové výuky nebo jiný úkol, kde budou žáci pracovat v párech, skupinově, v týmu - vytvářím různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi, pomáhám žákům nastavit role, nabízím možnost výběru rolí - posiluji pocit individuální a kolektivní zodpovědnosti tím, že zadávám skupině dílčí úkoly (podporuji rozdělování úkolů a dbám na to, aby každý ze členů skupiny plnil své povinnosti a zapojil se do společné práce)

Metodický komentář pro učitele

- **Příprava týmů:** Rozdělte třídu na **smíšené týmy**, kde budou žáci s různými úrovněmi fotbalových dovedností. Zajištění vyváženosti je klíčové pro podporu olympijských myšlenek. Zdůrazněte, že důležité je **zapojení** všech hráčů do hry a vzájemná spolupráce.
- **Seznámení s olympijskými myšlenkami:** Na začátku hodiny jasně vysvětlíte, co znamenají pojmy **čestné soupeření, respekt k odlišnostem a podpora znevýhodněných osob**. Použijte jednoduché příklady z běžného života i ze sportu, které jsou pro žáky srozumitelné. Můžete promítnout krátké video s ukázkami fair play ze sportu.
- **Pravidla hry:** Zvolte zjednodušená pravidla fotbalu, která podporují plynulost a bezpečnost hry.
- **Role učitele během hry:**
 - **Pozorovatel a facilitátor:** Vaší hlavní rolí je sledovat, jak žáci naplňují zadané olympijské myšlenky.
 - **Pozitivní posilování:** Okamžitě pochvalte a zdůrazněte každý příklad fair play, podpory nebo respektu, který uvidíte („Podívejte, jak Honza pomohl Tomášovi vstát! To je skvělá ukázka respektu!“).
 - **Intervence:** V případě porušení pravidel fair play (např. úmyslný faul, posměch) **okamžitě zastavte hru** a situaci s žáky rozeberte. Nejde o trestání, ale o poučení. Položte otázky: Co se právě stalo? Bylo to fér? Jak se asi cítil ten, komu se to stalo? Jak bychom to mohli vyřešit jinak?
 - **Fair play pozorovatelé:** Můžete vybrat 1–2 žáky z každého týmu (rotující role), kteří budou během hry sledovat a zaznamenávat příklady fair play a podpory v obou týmech. Měli by mít připravený jednoduchý formulář.
- **Závěrečná reflexe:** Věnujte jí dostatek času. Bude to nejdůležitější část pro naplnění výstupu.
 - Klad'te otevřené otázky, které vedou k hlubšímu zamyšlení nad chováním a pocity: Co to znamená hrát fair play a respektovat soupeře? Jak jsme to dnes ukázali? Jak se vám dařilo podporovat někoho, komu se nedařilo? Proč je důležité podporovat každého v týmu, i když třeba neumí tolik jako ostatní?
 - Propojte olympijské myšlenky s běžným životem ve škole i mimo ni. Zdůrazněte, že tyto hodnoty jsou důležité nejen ve sportu, ale i v každodenním životě.

Popis ověřování

Ověřování probíhá především **pozorováním učitele** během celé hodiny a **hodnocením závěrečné reflexe**.

1. Pozorování během fotbalové hry:

- **Čestné soupeření:** Dodržují žáci pravidla, hrají férově, vyhýbají se zbytečným faulům, přiznávají fauly?
- **Respekt k odlišnostem:** Hrají žáci s ohledem na dovednosti všech členů týmu i soupeře? Vyhýbají se posměškům a negativním komentářům?

- **Podpora znevýhodněných osob:** Snaží se žáci aktivně podpořit spolužáky, kterým se nedaří nebo kteří jsou méně zdatní (např. povzbuzení, krytí, jednoduchá přihrávka)?
- **Způsob řešení sporných situací:** Jak žáci reagují na chybná rozhodnutí nebo konflikty? S respektem, nebo s agresí?
- **Komunikace:** Je komunikace na hřišti pozitivní a konstruktivní?
- **Spolupráce:** Plní každý žák nějakou roli v týmu? Zapojuje se aktivně do hry dle svých možností tak, aby pomohl týmu?

2. Hodnocení během závěrečné reflexe:

- **Pochopení olympijských myšlenek:** Jsou žáci schopni pojmenovat a vysvětlit, co znamenají čestné soupeření, respekt a podpora?
- **Propojování s praxí:** Dokážou žáci uvést konkrétní příklady, jak tyto myšlenky naplňovali (nebo nenaplňovali) v dnešní hodině?
- **Vyjádření pocitů:** Jsou schopni popsat, jak se cítili, když hráli podle olympijských myšlenek nebo když byli svědky jejich porušení?
- **Přenos do života:** Uvědomují si význam těchto myšlenek i mimo sport?

Učitel by měl hodnotit především **zapojení žáků do aktivit, kvalitu sociálních interakcí, úroveň empatie, respektu a aktivní snahy o naplňování olympijských myšlenek** v průběhu celé hodiny.